

**ХМЕЛЬНИЦЬКА ОБЛАСНА РАДА
ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ УПРАВЛІННЯ ТА ПРАВА**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Рішення вченої ради університету
28 листопада 2016 року,
Протокол № _____

Проректор з навчальної роботи

_____ **Чорний Л.І.**
(підпис) (ініціали, прізвище)

29 листопада 2016 року

М.П.

**РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни
«СТРАХОВІ ПОСЛУГИ»
для підготовки на першому освітньому рівні
здобувачів вищої освіти ступеня бакалавра
за спеціальністю 072 Фінанси, банківська справа та страхування
галузі знань 07 Управління та адміністрування**

м. Хмельницький
2016

ЗМІСТ

	Стор.
1. Опис навчальної дисципліни	– 2
2. Заплановані результати навчання	– 3
3. Програма навчальної дисципліни	– 5
4. Структура вивчення навчальної дисципліни	– 8
4.1. Тематичний план навчальної дисципліни	– 8
4.2. Аудиторні заняття	– 9
4.3. Самостійна робота студентів	– 9
5. Методи навчання та контролю	– 9
6. Схема нарахування балів	– 10
7. Рекомендовані джерела	– 10
7.1. Основні джерела	– 10
7.2. Допоміжна джерела	– 12
8. Інформаційні ресурси в Інтернеті	– 13

1. Опис навчальної дисципліни

1. Шифр і назва галузі знань	– 07 Управління та адміністрування
2. Код і назва спеціальності	– 072 Фінанси, банківська справа та страхування
3. Назва спеціалізації	– спеціалізація не передбачена
4. Назва дисципліни	– Страхові послуги
5. Тип дисципліни	– вибіркова
6. Код дисципліни	– ППВ 14.1
7. Освітній рівень, на якому вивчається дисципліна	– перший
8. Ступінь вищої освіти, що здобувається	– бакалавр
9. Курс / рік навчання	– четвертий
10. Семестр	– восьмий
11. Обсяг вивчення дисципліни:	
1) загальний обсяг (кредитів ЄКТС / годин)	– 3,0 / 90
2) денна форма навчання:	
аудиторні заняття (годин)	– 40
% від загального обсягу	– 44,44
лекційні заняття (годин)	– 20
% від обсягу аудиторних годин	– 50
семінарські заняття (годин)	– 20
% від обсягу аудиторних годин	– 50
самостійна робота (годин)	– 50
% від загального обсягу	– 55,56
тижневих годин:	
аудиторних занять	– 2,4
самостійної роботи	– 2,9
3) заочна форма навчання:	
аудиторні заняття (годин)	– -
% від загального обсягу	– -
лекційні заняття (годин)	– -
% від обсягу аудиторних годин	– -
семінарські заняття (годин)	– -
% від обсягу аудиторних годин	– -

самостійна робота (годин)	–	–
% від загального обсягу тижневих годин:	–	–
аудиторних занять	–	–
самостійної роботи	–	–
12. Форма семестрового контролю	–	екзамен
13. Місце дисципліни в логічній схемі:		
1) попередні дисципліни	–	ППО 14 Маркетинг ППО 15 Страхування
2) супутні дисципліни	–	ППО 14.2. Соціальне страхування ППО 14.3. Медичне страхування ППВ 15.1. Фінанси страхових організацій
3) наступні дисципліни	–	–
14. Мова вивчення дисципліни	–	українська.

2. Заплановані результати навчання

Програмні компетентності, які здобуваються під час вивчення навчальної дисципліни	<p>ЗК 02. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК 06. Здатність до проведення досліджень на відповідному рівні.</p> <p>ЗК 11. Здатність спілкуватися з представниками інших професій груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).</p> <p>СК 01. Здатність досліджувати тенденції розвитку економіки за допомогою інструментарію макро- та мікроекономічного аналізу, оцінювати сучасні економічні явища.</p> <p>СК 02. Розуміння особливостей функціонування сучасних світових та національних фінансових систем та їх структури.</p> <p>СК 03. Здатність до діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у тому числі бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування).</p> <p>СК 05. Здатність застосовувати знання законодавства у сфері монетарного, фіскального регулювання та регулювання фінансового ринку.</p> <p>СК 06. Здатність застосовувати сучасні інформаційні системи та програмне забезпечення для отримання й обробки даних у сфері фінансів, банківської справи та страхування.</p> <p>СК 08. Здатність виконувати контрольні функції у сфері фінансів, банківської справи та страхування.</p> <p>СК 11. Здатність підтримувати належний рівень знань та постійно підвищувати свою професійну підготовку.</p> <p>СК 12. Розуміння особливостей функціонування міжнародних фінансових організацій у сфері банківської та страхової діяльності.</p>
Результати навчання	<p>ПР 04. Знати механізм функціонування державних фінансів, у т.ч. бюджетної та податкової систем, фінансів суб'єктів господарювання, фінансів домогосподарств, фінансових ринків, банківської системи та страхування.</p> <p>ПР 07. Розуміти принципи, методи та інструменти державного та ринкового регулювання діяльності в сфері фінансів, банківської справи та страхування.</p> <p>ПР 11. Володіти методичним інструментарієм здійснення контрольних функцій у сфері фінансів, банківської справи та страхування.</p>

	<p>ПР 12. Використовувати професійну аргументацію для донесення інформації, ідей, проблем та способів їх вирішення до фахівців і нефаківців у фінансовій сфері діяльності.</p> <p>ПР 16. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.</p> <p>ПР 18. Демонструвати базові навички креативного та критичного мислення у дослідженнях та професійному спілкуванні.</p> <p>ПР 28. Визначати особливості формування фінансів країн Європейського Союзу та функціонування міжнародних фінансових організацій у сфері банківської та страхової діяльності.</p>
--	---

<p>Після завершення вивчення дисципліни здобувач повинен продемонструвати такі результати навчання:</p>	
<p>1. Знання</p> <p><i>(здатність запам'ятовувати або відтворювати факти (терміни, конкретні факти, методи і процедури, основні поняття, правила і принципи, цілісні теорії тощо)</i></p>	
1.1)	відтворювати визначення понятійно-термінологічного апарату навчальної дисципліни;
1.2)	називати характеристики страхової послуги;
1.3)	характеризувати попит та пропозицію на страхові послуги;
1.4)	характеризувати умови страхування;
1.5)	описувати порядок внесення страхових платежів
<p>2. Розуміння</p> <p><i>(здатність розуміти та інтерпретувати вивчене, уміння пояснити факти, правила, принципи; перетворювати словесний матеріал у, наприклад, математичні вирази; прогнозувати майбутні наслідки на основі отриманих знань)</i></p>	
2.1)	пояснювати зміст дефініцій;
2.2)	класифікувати види особистого страхування;
2.3)	розуміти підстави виплати страхового відшкодування;
2.4)	пояснювати особливості різних видів страхових послуг;
2.5)	з'ясувати нормативну базу надання страхових послуг
<p>3. Застосування знань</p> <p><i>(здатність використовувати вивчений матеріал у нових ситуаціях (наприклад, застосувати ідеї та концепції для розв'язання конкретних задач)</i></p>	
3.1)	визначити коло суб'єктів страхових відносин, їх права та обов'язки;
3.2)	визначити коло об'єктів страхування, винятки та застереження; згрупувати страхові ризики;
3.3)	пояснювати порядок внесення страхових платежів;
3.4)	знаходити оптимальні умови надання страхових послуг;
3.5)	розробляти програми страхування.
<p>4. Аналіз</p> <p><i>(здатність розбивати інформацію на компоненти, розуміти їх взаємозв'язки та організаційну структуру, бачити помилки й огріхи в логіці міркувань, різницю між фактами і наслідками, оцінювати значимість даних)</i></p>	
4.1)	аналізувати таблиці смертності;
4.2)	порівнювати ефективність різних видів страхових послуг;
4.3)	здійснювати розподіл страхового ризику;
4.4)	співвідносити страхові послуги, які надаються різними компаніями;
4.5)	визначати ефективність страхової діяльності за окремими видами страхування
<p>5. Синтез</p> <p><i>(здатність поєднувати частини разом, щоб одержати ціле з новою системною властивістю)</i></p>	

5.1) визначати фактори, що впливають на формування попиту на страхові послуги; особливості довгострокового страхування життя та ризикових видів особистого страхування;
5.2) узагальнювати сучасні підходи до продажу страхових продуктів;
5.3) установлювати зв'язок між страховими ризиками;
5.4) розробляти умови страхування майна;
5.5) інтегрувати сучасні підходи в практику продажу страхових продуктів
6. Оцінювання <i>(здатність оцінювати важливість матеріалу для конкретної цілі)</i>
6.1) оцінювати причини та чинники, що стримують розвиток страхування життя в Україні;
6.2) аргументувати розрахунок страхових тарифів;
6.3) визначати методику розрахунку збитків та відшкодування при добровільному та обов'язковому страхуванні майна сільськогосподарських підприємств;
6.4) вимірювати ризики при здійсненні страхування майна;
6.5) обирати методику розрахунку страхових тарифів для страхування життя
7. Створення (творчість) <i>(здатність до створення нового культурного продукту, творчості в умовах багатомірності та альтернативності сучасної культури)</i>
7.1) створювати сучасні страхові продукти;
7.2) розробляти страхові тарифи для різних видів страхування;
7.3) проектувати системи продажу страхових послуг
7.4) удосконалювати технології дослідження страхового ринку;
7.5) пропонувати власні варіанти визначення страхових сум та страхового відшкодування при страхуванні майнових ризиків

3. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Страхові послуги і особливості їх реалізації

Страхова послуга як специфічний товар. Ознаки, що характеризують страхову послугу.

Служба маркетингу страхової компанії та її функції. Особливості маркетингу в страхуванні та його завдання. Дослідження попиту на страхові послуги (необхідність, сутність, значення). Канали реалізації страхових послуг та їх характеристика. Прямий продаж страхових послуг: переваги і недоліки. Продаж страхових послуг через страхових посередників: переваги і недоліки.

Права і обов'язки страхових посередників. Вимоги законодавства України до страхових посередників. Страхові агенти та їхні функції. Система генеральних агентств. Страхові брокери та їхні функції.

Роль реклами в реалізації страхових послуг. Види страхової реклами та вимоги до неї. Функції страхової реклами. Текстова повідомлення: зміст, вимоги до нього.

Контроль з боку страхових компаній та держави за наданням страхових послуг. Асортимент страхових послуг, який пропонується в Україні фізичним і юридичним особам.

Тема 2. Порядок укладання та ведення страхової угоди

Страхова угода та її основні етапи. Заява про страхування: форма подання, зміст, значення.

Андеррайтинг: поняття, сутність, роль у формуванні збалансованого страхового портфеля. Задачі андеррайтинга. Психологічна і фізична небезпека у страхуванні.

Договір страхування та його зміст, взаємозв'язок з правилами страхування. Договір страхування і страховий поліс: співвідношення між ними. Страховий сертифікат. Генеральний поліс.

Порядок укладання договору страхування. Права і обов'язки сторін страхової угоди.

Страховий поліс як форма договору страхування: зміст, зв'язок з правилами страхування. Процес врегулювання претензій страховальників та його завдання.

Виплата страхового відшкодування. Дії страховальника при настанні страхової події. Дії страховика щодо розслідування характеру і розмірів збитків. Аварійний комісар: поняття, функції. Організація діяльності аварійних комісарів в Україні.

Страховий акт: зміст, порядок складання. Порядок виплати страхового відшкодування (страхових сум).

Система страхового забезпечення та її сутність.

Тема 3. Особисте страхування

Особисте страхування: зміст, значення в забезпеченні страховим захистом громадян. Необхідність і сутність страхування життя. Сучасний стан і проблеми страхування життя в Україні.

Види страхування. Таблиця смертності: призначення, зміст, порядок складання. Типи страхування життя.

Змішане страхування життя: порядок укладення договорів страхування, обчислення і сплати страхових платежів. Змішане страхування життя: визначення страхових і викупних сум, порядок їх виплати.

Страховання до вступу в шлюб: порядок укладення договорів страхування, обчислення і сплати страхових платежів. Страховання до вступу в шлюб: визначення страхових і викупних сум, порядок їх виплати.

Страховання життя дітей: порядок укладення договорів страхування, обчислення і сплати страхових платежів. Страховання життя дітей: визначення страхових і викупних сум, порядок їх виплати.

Довічне страхування: порядок укладення договорів страхування, обчислення і сплати страхових платежів. Довічне страхування: визначення страхових і викупних сум, порядок їх виплати.

Страховання пенсій: необхідність, сутність Страховання пенсій в Україні: сучасний стан, проблеми.

Економічна необхідність і значення страхування громадян від нещасних випадків. Обов'язкове страхування громадян від нещасних випадків: необхідність, види страхування. Добровільне страхування громадян від нещасних випадків: необхідність, види страхування. Індивідуальне страхування громадян від нещасних випадків та його сутність. Колективне страхування громадян від нещасних випадків та його сутність.

Обов'язкове особисте страхування громадян від нещасних випадків на транспорті. Обов'язкове страхування членів екіпажу і авіаційного персоналу від нещасних випадків. Обов'язкове страхування ризикових професій народного господарства від нещасних випадків. Колективне страхування громадян за рахунок коштів підприємств.

Страховання дітей від нещасних випадків. Страховання туристів від нещасних випадків. Страховання спортсменів від нещасних випадків.

Медичне страхування: необхідність і сутність. Суб'єкти медичного страхування та взаємовідносини між ними.

Страхова медична компанія та її місце в системі медичного страхування. Вимоги до лікувально-профілактичних установ, що діють в системі медичного страхування.

Обов'язкова форма медичного страхування та її сутність. Добровільна форма медичного страхування та її сутність. Програми добровільного медичного страхування. Види послуг добровільного медичного страхування.

Універсальні та спеціалізовані поліси медичного страхування та їх сутність. Медичне страхування громадян, що виїжджають за кордон.

Тема 4. Страхування підприємницьких та фінансово-кредитних ризиків

Роль страхування в забезпеченні потреб підприємств у страховому захисті. Зміст поняття «підприємницькі ризики». Форми і види страхування.

Види полісів страхування майна від вогню та їх особливості. Страхування майна від вогню та інших небезпек. Страхування на випадок від перерв у виробництві внаслідок знищення або пошкодження застрахованого майна. Страхування ризиків впровадження нової техніки і технології. Страхування відповідальності товаровиробників за якість продукції, що виробляється. Страхування відповідальності роботодавця. Страхування відповідальності товаровиробників за забруднення навколишнього середовища.

Необхідність та значення страхування технічних ризиків. Види страхування. Страхування будівельного підприємця від всіх ризиків. Страхування всіх монтажних ризиків. Страхування машин. Страхування електронних пристроїв.

Сутність та економічний зміст страхування фінансово-кредитних ризиків.

Кредитні ризики та їх характеристика. Організаційні форми страхування кредитів та їх характеристика.

Страхування товарних кредитів. Страхування споживчих кредитів. Страхування заставного майна. Страхування експортних кредитів. Страхування ризику непогашення кредиту.

Страхування відповідальності позичальника за непогашення кредиту. Страхування банківських гарантій.

Страхування недоотримання прибутку (доходів) та інших фінансових ризиків. Страхування за Єдиним банківським полісом. Страхування банків від комп'ютерного шахрайства.

Тема 5. Сільськогосподарське страхування

Розвиток і сучасний стан страхування майна виробників сільськогосподарської продукції в Україні. Організаційні основи страхування майна сільськогосподарських підприємств.

Страхування урожаю сільськогосподарських культур і багаторічних насаджень. Визначення вартості урожаю, обчислення й порядок сплати страхових премій. Організація роботи страховика по визначенню суми збитку і страхового відшкодування по страхуванню урожаю сільськогосподарських культур і багаторічних насаджень. Порядок виплати страхового відшкодування.

Страхування сільськогосподарських тварин. Порядок укладення договорів страхування сільськогосподарських тварин, визначення і сплати страхових платежів. Організація роботи страховика по визначенню суми збитку і страхового відшкодування по страхуванню сільськогосподарських тварин. Порядок виплати страхового відшкодування.

Страхування будівель та іншого майна сільськогосподарських підприємств. Порядок укладення договорів страхування будівель та іншого майна сільськогосподарських підприємств, визначення і сплати страхових платежів. Організація роботи страховика по визначенню суми збитку і страхового відшкодування по страхуванню будівель та іншого майна сільськогосподарських підприємств. Порядок виплати страхового відшкодування.

Тема 6. Транспортне страхування

Поняття автотранспортного страхування. Види страхування. Розвиток системи автотранспортного страхування. Сучасний стан автотранспортного страхування в Україні. Страхування автотранспортних засобів та основні умови його проведення.

Страхування цивільної відповідальності власників автотранспортних засобів. Обов'язкове страхування цивільної відповідальності власників транспортних засобів в Україні: організаційні основи. Види договорів обов'язкового страхування цивільної відповідальності власників автотранспортних засобів в Україні. Основні умови

обов'язкового страхування цивільної відповідальності власників автотранспортних засобів в Україні.

Міжнародна система «Зелена картка»: виникнення та сутність.

Моторне (транспортне) страхове бюро України, його функції. Страхування вантажів, що перевозяться автомобільним транспортом.

Економічна необхідність і особливості страхування морських ризиків. Клуби взаємного страхування та їх роль в організації страхування морських ризиків. Страхування морських суден.

Обов'язкове страхування відповідальності морського перевізника та виконавця робіт, пов'язаних із обслуговуванням морського транспорту щодо відшкодування збитків, завданих пасажиром, багажу. Страхування відповідальності власників суден перед третіми особами за забруднення державних територіальних вод. Страхування вантажів, що перевозяться морським транспортом.

Морське страхове бюро України: виникнення, функції. Страхування, громадян від випадків на морському транспорті.

Необхідність та особливості страхування авіаційних ризиків. Види страхування. Законодавча база авіаційного страхування в Україні. Авіаційний поліс Ллойда. Основні умови страхування повітряних суден в Україні.

Страхування відповідальності власників повітряних суден. Страхування громадян від нещасних випадків на повітряному транспорті. Страхування цивільної відповідальності авіаперевізника.

Обов'язкове авіаційне страхування: сутність, значення. Обов'язкове страхування відповідальності експлуатанта повітряного судна за збитки, які можуть бути завдані ним при виконанні авіаційних робіт. Обов'язкове страхування відповідальності повітряного перевізника і виконавця повітряних робіт. Необхідність, особливості та стан космічного страхування. Організація космічного страхування. Види космічного страхування.

Тема 7. Страхування майна і відповідальності громадян

Страховий захист особистої власності громадян: необхідність, види страхування.

Страхування будівель, що належать громадянам. Порядок укладення договорів страхування будівель, що належать громадянам, визначення та сплати страхових платежів. Організація роботи страховика по визначенню суми збитку і страхового відшкодування по страхуванню будівель, що належать громадянам. Порядок виплати страхового відшкодування.

Страхування тварин, що належать громадянам. Порядок укладення договорів страхування тварин, що належать громадянам, визначення та сплати страхових платежів. Організація роботи страховика по визначенню суми збитку і страхового відшкодування по страхуванню тварин, що належать громадянам. Порядок виплати страхового відшкодування.

Страхування домашнього майна громадян. Порядок укладення договорів страхування домашнього майна громадян, визначення та сплати страхових платежів. Організація роботи страховика по визначенню збитку і страхового відшкодування по страхуванню домашнього майна громадян. Порядок виплати страхового відшкодування.

Страхування засобів транспорту, що належать громадянам. Порядок укладення договорів страхування засобів транспорту, що належать громадянам, визначення і сплати страхових платежів. Організація роботи страховика по визначенню збитку і страхового відшкодування по страхуванню засобів транспорту, що належать громадянам. Порядок виплати страхового відшкодування.

Страхування відповідальності громадян. Види і форми страхування. Страхування професійної відповідальності громадян.

4. Структура вивчення навчальної дисципліни

4.1. Тематичний план навчальної дисципліни

№ теми	Назва теми	Кількість годин																	
		Денна форма навчання у т. ч.										Заочна форма навчання							
		Усього	В університеті					на робочому місці на підприємстві, в установі, в організації					Усього	у тому числі					
			Лекції	Сем. (прак).	Лабор.	Ін.зав.	СРС	Усього	Лекції	Сем. (прак).	Лабор.	Ін.зав.		СРС	Лекції	Сем. (прак).	Лабор.	Ін.зав.	СРС
1.	Страхові послуги і особливості їх реалізації	11	2	2	-	-	7	12	2	-	-	-	10	-	-	-	-	-	-
2.	Порядок укладання та ведення страхової угоди	13	2	4	-	-	7	12	2	-	-	-	10	-	-	-	-	-	-
3.	Особисте страхування	15	4	4	-	-	7	16	4	-	-	-	12	-	-	-	-	-	-
4.	Страхування підприємницьких та фінансово-кредитних ризиків	13	4	2	-	-	7	14	2	-	-	-	12	-	-	-	-	-	-
5.	Сільськогосподарське страхування	11	2	2	-	-	7	12	-	-	-	-	12	-	-	-	-	-	-
6.	Транспортне страхування	12	2	2	-	-	8	12	-	-	-	-	12	-	-	-	-	-	-
7.	Страхування майна і відповідальності громадян	15	4	4	-	-	7	12	-	-	-	-	12	-	-	-	-	-	-
	Всього годин:	90	20	20	-	-	50	90	10	-	-	-	80	-	-	-	-	-	-

4.2. Аудиторні заняття

4.2.1. Аудиторні заняття (лекції, семінарські заняття) проводяться згідно з темами та обсягом годин, передбачених тематичним планом.

4.2.2. Плани лекцій з передбачених тематичним планом тем визначаються в підрозділі 1.2 навчально-методичних матеріалів з дисципліни.

4.2.3. Плани семінарських занять з передбачених тематичним планом тем, засоби поточного контролю знань та методичні рекомендації для підготовки до занять визначаються в підрозділі 1.3 навчально-методичних матеріалів з дисципліни.

4.3. Самостійна робота студентів

4.3.1. Самостійна робота із навчальної дисципліни «Страхові послуги» для бакалаврів складається з двох окремих завдань: письмових робіт по 7 темах та одного індивідуального завдання, обраного із переліку тем наукових робіт. Темі наукових робіт і методичні

рекомендації до виконання індивідуальних робіт, наведено у підрозділі 1.5 навчально-методичних матеріалів із навчальної дисципліни «Страхові послуги» для підготовки на другому освітньому рівні здобувачів вищої освіти ступеня бакалавра за спеціальністю 072 Фінанси, банківська справа та страхування галузі знань 07 Управління та адміністрування.

Письмова робота та індивідуальне завдання виконується у межах годин, відведених для самостійної роботи навчальним планом.

4.3.2. Самостійна робота студентів оцінюються частиною визначених в розділі 6 цієї програми кількості балів, виділених для такого виду робіт.

5. Методи навчання та контролю

Під час лекційних занять застосовуються:

- 1) традиційний усний виклад змісту теми;
- 2) слайдові презентації.

На семінарських заняттях відбувається:

- дискусійне обговорення проблемних питань;
- розв'язування розрахункових та ситуаційних завдань, вирішення тестових завдань;
- повідомлення про виконання індивідуальних завдань.

Поточний контроль знань студентів з навчальної дисципліни проводиться у формах:

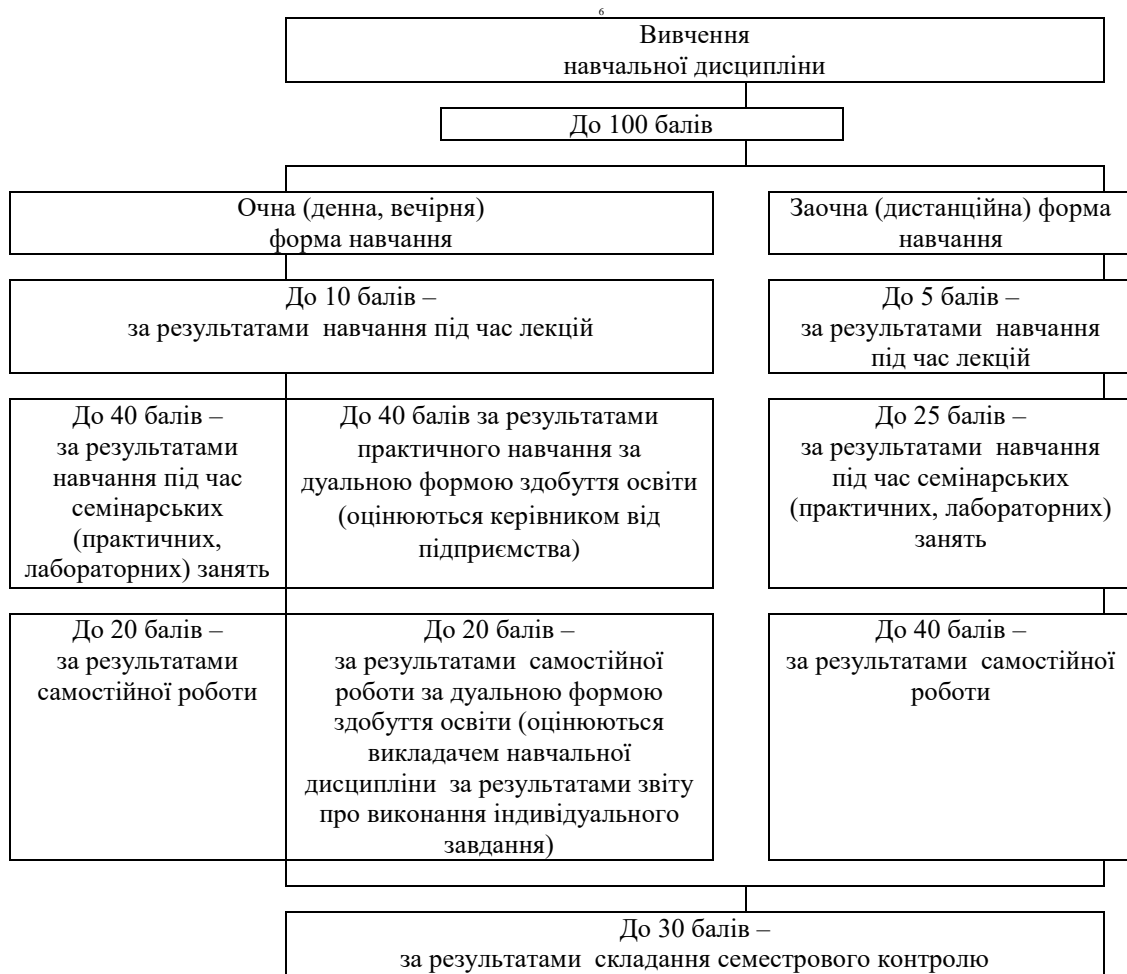
1) усне або письмове (у тому числі тестове) бліц-опитування студентів щодо засвоєння матеріалу попередньої лекції;

2) усне або письмове (у тому числі тестове) опитування на семінарських заняттях;

Підсумковий семестровий контроль проводиться у формі іспиту в усній формі та письмовій з розв'язуванням задач і вирішення тестових завдань.

6. Схема нарахування балів

6.1. Нарахування балів студентам з навчальної дисципліни здійснюється відповідно до такої схеми:

6.2. Обсяг балів, здобутих студентом під час лекцій, семінарських занять, самостійної роботи студентів та виконання індивідуальних завдань визначаються в навчально-методичних матеріалах з цієї дисципліни.

6. Рекомендовані джерела

7.1. Основні джерела

1. Антонік В. І. Страхування та страхові послуги у господарській діяльності : навч. посіб. для студентів екон. спец. ВНЗ / В. І. Антонік, В. Д. Кононенко, Є. К. Бабець, О. В. Антонік, Т. В. Квітка. - Кривий Ріг : Р. Козлов, 2015. – с. 711
2. Говорушко Т.А. Страхування: навч. посібник / Т.А. Говорушко. – К.: ЦУЛ, 2011. – 376 с.
3. Дема Д. І. Страхування: навч. посіб./ Д. І. Дема, О. М. Віленчук, І.В. Дем'янюк; за ред. Д. І. Деми. – Житомир: Рута, 2010. – 481с.
4. Долгошея Н.О. Страхування в запитаннях та відповідях: навч. посібник / Н.О. Долгошея. - К.: Центр учбової літератури, 2010. - 318 с.
5. Осадець С.С. Страхування: підручник / [Осадець С.С., Артюх Т.М., Гаманкова О.О., Колотило О.Д., Кривошлик Т.Д.]. — К.: КНЕУ, 2007. — 464с.
 Страхування: підручник. У 2 ч. Ч. 2 / [Пікус Р.В., Приказюк Н.В., Моташко Т.П., Лобова О.М., Нечипоренко В.І., Тлуста Г.Ю., Шолойко А.С. та ін.]; За ред. В.Д. Базилевича – К.: Логос, 2014. – 544 с.

7. Супрун А. А. Страхіві послуги: навч. посіб. реком. МОНУ / А. А.Супрун, Т. О. Зайвенко. – Львів : Магнолія 2006, 2012. – 248с.
8. Яворська Т. В. Страхіві послуги: навч. посіб. / Т.В. Яворська. – Л.: 2008. — 250 с.

7.2. Допоміжні джерела

1. Базилевич В. Д. Страхування: підручник / В. Д. Базилевич. – К.: Знання, 2012. – 1019 с.
2. Базилевич В.Д., Базилевич К.С. Страхова справа./ В.Д. Базилевич, К.С. Базилевич [3-те вид.] – К.: Товариство “Знання”, КОО, 2003. – 250 с.
3. Вовчак О.Д. Страхування: Навчальний посібник./ О.Д. Вовчак [3-те вид.] – Львів: “Новий світ-2000”, 2006. – 480 с.
4. Горбач Л. М. Страхування: навч. посіб. / Л. М. Горбач, О. Б. Каун. – К.: Кондор, 2011. – 520с.
5. Загородній А.Г., Вознюк Г.Л. Страхування: Термінологічний словник. / А.Г. Загородній, Г.Л. Вознюк [2-е вид]. – Львів: Бескит Біт, 2002. – 104 с.
6. Заруба О.Д. Страхова справа: Підручник. / О.Д. Заруба – К.: Товариство "Знання", КОО, 1998. – 321 с.
7. Осадець С.С. Страхування / С.С. Осадець. – К.: КНЕУ, 2002. – 528 с.
8. Про страхування: Закон України від 07.03.1996 № 85/96-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 30.04.1996. – № 18. – Ст. 78.
9. Сокиринська І. Г. Журавльова Т. О. Аберніхіна І. Г. Страхувий менеджмент : навч. посіб. / І. Г.Сокиринська, Т.О.Журавльова, І. Г.Аберніхіна – Дніпропетровськ: Пороги, 2016. – 301с.
10. Страхова справа [Текст] : навч. посіб. / Аулін В. В., Дігтяр Б. С., Солових Є. К. - 2010. - 291 с.
11. Страхове право України: Підручник для вищих навчальних закладів/ [Біленчук Д.П., Біленчук П.Д., Залетов О.М., Клименко Н.І.] – К.: Атіка, 1999. – 368 с.
12. Страхування: лабораторний практикум. / Р.В. Пікус, Н.В. Приказюк, Г.Ю. Тлуста, А.С.Шолойко, О.М. Лобова. — К.: Логос, 2014. — 208 с.
13. Страхування: Підручник: [Керівник авт. кол. і наук. ред. С. С. Осадець, д-р, екон. наук, проф.] – К.: КНЕУ, 2002. – 528 с.
14. Страхування: Теорія та практика: навч.-метод. посіб. / Н. М. Внукова, В. І. Успенко, Л. В. Временно та ін.; за заг. ред. проф. Н. М. Внукової. – Х.: Бурун Книга, 2011. –376 с.
15. Ткаченко Н. В. Страхування: навч. посіб. для самостійної роботи студентів / Н. В. Ткаченко. – К.: Ліра-К, 2010. – 375 с.
16. Ткаченко Н.В. Страхування: навч. посіб. / Н.В. Ткаченко. – К.: Ліра-К, 2007. – 376 с.
17. Фисун І. В. Страхування: навч. посіб. / І. В. Фисун, Г. М. Ярова. – К.: ЦУЛ, 2011.– 232 с.

7. Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Державна служба статистики України. – Офіційний сайт. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.ukrstat.gov.ua/>.
2. Міністерство фінансів України. – Офіційний сайт. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.minfin.gov.ua/>.
3. Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг України. – Офіційний сайт. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.dfp.gov.ua/>.
4. Національний банк України. – Офіційний сайт. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.bank.gov.ua>
5. Пенсійний фонд України. - Офіційний сайт. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.pfu.gov.ua/pfu/control/uk/index>
6. Форіншурер – Інтернет-журнал про страхування. – Офіційний сайт. –[Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://forinsurer.com/>.

Розробник програми:

Викладач дисципліни – доцент кафедри менеджменту, економічної теорії та фінансів, кандидат економічних наук, доцент

_____ Н. П. Захаркевич

11 жовтня 2016 року

Схвалено кафедрою менеджменту, економічної теорії та фінансів
18 жовтня 2016 року, протокол № 3.

Завідувач кафедри _____ В. П. Синчак

19 жовтня 2016 року

Декан факультету управління та економіки _____ І. Б. Ковтун

22 листопада 2016 року

Погоджено методичною радою університету 24 листопада 2016 року,
протокол № 4.

Голова методичної ради _____ В.Т.Савицький

25 листопада 2016 року

Обліковий обсяг програми – 0,72 ум.др.арк.

Оновлення програми:

Викладач дисципліни – старший викладач кафедри менеджменту, фінансів, банківської справи та страхування.

_____ Алла КРУШИНСЬКА

27 жовтня 2020 року

Схвалено кафедрою менеджменту, фінансів, банківської справи та страхування

27 жовтня 2020 року, протокол № 3.

Завідувач кафедри _____ Віктор СИНЧАК

27 жовтня 2020 року

Обліковий обсяг оновлення програми – 0,05 ум. др. арк.